

EPISTOLA

REGIO, CÆSAREOQUE PRINCIPI
CAROLO,
 ARCHIDUCI AUSTRIÆ,
 LEOPOLDI AUGUSTI
 FILIO
 PRINCIPI JUVENTUTIS
 JACOBUS BOSCHIUS SOC. JESU
 FELICITATEM.

Non malè mihi philosophari videntur, SERENISSIME ARCHIDUX, qui Generis nobilitatem in solis ferè Adolescentibus æstimandam putant. Quid enim est, quod in Nobilibus adeo

EPISTOLA

adeò æstimamus? Planè quòd multos isti, ac locupletes Fidejussores habent, qui de ipsis præclara quæque nobis pollicentur; præstantes, inquam, Avos, & Atavos, quorum virtutem dignum sit credere, transfusam fuisse in Nepotes. In ijs ergò æstimanda Nobilitas, qui Sponsoribus adhuc egent, quòd ipsi nondum per ætatem præstare similia potuerint, qualia eorum Majores eximiâ cum Nominis sui laude præstiterunt. In Viris vix est, cur magnopere commendemus quantamcunq; Generis Nobilitatem. Vel enim præstant illi magna, & egregia; jamque illi ob hoc ipsum honorandi, suoque merito æstimandi sunt non ob promissa Majorum. Quòd si autem non præstant, quid porrò moremur quorumcunque Fidejussorum pro ipsis sponsonem, quando huic fidem ipsi detrahunt, & falsam fuisse ostendunt.

Quorsum autem ista? Nempe: si de Te mihi dicendum fuisset, SERENISSIME CAROLE, cum qualis esses futurus, nulla cum clariora extarent argumenta, quam quòd es ortus tot Regibus, atque Cæsaribus, quorum virtute, rebusque gestis nihil habent aliquot jam sæcula majus, quod ostendent: celebralem ego tum profectò Nobilitatem

DEDICATORIA.

tatem istam tuam, quâ major in terris (quod pace omnium dixerim) nulla est, aut unquam fuit. Et poterat utique, dum tuas explicares ipse Virtutes, Majorum interim clarissima Virtus abundè commendare Te populis, quem tot, tantique Heroës sui similem futurum promittunt. Nunc Sponsores istos, in hac etiam Adolescentiâ tuâ, vix ampliùs requirimus: quin tanta jam Tui nobis fiducia est, ut quam illi tuâ causâ susceperunt obligationem, haud cunctanter ipsis remittamus. Quanquam enim ætas nondû Te rebus gerendis admovit, nec proin grandibus factis comprobare adhuc summam illam Virtutem potuisti, quam Tibi ab Augustis Progenitoribus insitam credimus: exserere tamen pridem cæpisti, exserisque magis magisque in dies mirificam adeo Virtutis indolem, ut nostras illa de Te spes multo jam efficiat certiores. Est ea nempe (quod non blandiendi Tibi causâ dico, sed ut Divinum munus commendem) est, inquam, tua hæc Indoles ad omne Virtutis decus tam præclarè comparata, tam prompta, & alacris, ut quæ cæteroqui sunt Virtutum officia, præoccupare ipsa per se, atque adeo ipsarum ferè instar esse Virtutum videatur.

Certè

EPISTOLA

Certè, quòd omnia in Te tam bellè compo-
sita sunt, ut nihil in sermone, in gestu, in
vultu, in risu ipso, ludisque, in omni de-
mum actione se prodat, quod non sit ap-
primè decorum, ac planè ad normam Vir-
tutis; hoc ne ipsa quidem, ut opinor, Vir-
tus tam facilè, tam constanter, hâc tuâ æta-
te præstaret, nisi prior, ante Virtutem In-
doles certum quendam animi tui affectioni-
bus modum posuisset. Hæc prima morum
tuorum moderatrix vividam istam Adole-
scentiæ tuæ hilaritatem decenti quâdam gra-
vitate, gravitatem suavi comitate temperat,
Atque, ut verbo rem absolvam, quicquid
in Te suspicimus, & amamus, illa inchoa-
vit, ac eò usque perduxit, ut Virtutes ipsæ
non acquisitæ Tibi, sed innatæ propemo-
dum videri queant. Quæ cum ita sint,
næ illi tui, quos dicebam, Sponsores, **SE-
RENISSIME PRINCEPS**, abundè jam li-
berâsse fidem suam cènseri possunt. Quid
enim est, quod clarissimi quique Avi, &
Proavi de Nepotibus suis promittere putan-
di sunt? Hoc unum videlicet, si benè rem
perpendimus; præclara, & egregia Indo-
les: hæc enim ab illis proficisci potest, cæ-
tera deinde ab Indole ipsâ proficiscuntur.

Neque

EPISTOLA

Neque tamen optimis quoque ac præstantif-
simis Viris, ipsisque adeo Heroibus id semper
contingit, ut earum, quibus ipsi præstant,
Virtutum Semina, initiâque (quam nos Indo-
lem dicimus) deriventur in Filios. Quamvis
ergo sperare hoc nos illi non immerito jube-
ant, non omnis tamen spes illa dubio vacat,
donec ipsa se Natorum Indoles proferat in a-
pertum. Quando autem tuam tam luculen-
ter ipse pandis, generosam illam sanè, ac præ-
claram, quidni absolvamus jam, & dimitta-
mus Fidejussores tuos, neque posthac illis, sed
Tibi potius de Te credamus?

Vt autem nihil dissimulem: nam & hoc
reliquis tuis laudibus accedit, quòd verendum
mihi non fit, ne, si liberè verum eloquar, mi-
nùs id benignè accipias; nulla puto, in Ado-
lescentibus tam benè auspicata, tam beata est
Indoles, cui per se satis possimus confidere.
Accedat necesse est recta quoque Institutio,
& Disciplina, quâ sine spem illi nostram faci-
lè frustrantur. Quàm enim pronum est, ut in
eo ætatis lubrico sibi relictis, sui que securi à
Virtutis tramite in diversum abeant, vel abri-
pantur? Sint licèt in ipsis Avitarum Semi-
na non parca Virtutum, quid inde? Mirum
nì vis illa languescat, aut exarescat penitus, si

non

DEDICATORIA.

non foveantur, non nutriantur, non prote-
gantur. Licet igitur tam læta Tibi, Præstan-
tissime juvenum, tam felix sit Indoles, Spēs-
que proin maximas, uti dicebam, de Te pri-
dem excitaverit; non eas tamen satis tutas il-
la præstaret, si non etiam Tibi ritè instituen-
do magna fuisset adhibita cura. Tanta verò
fuit adhibita, tam sedula, tam exacta, quæ
vel minùs rectam ac facilem emendare In-
dolem posse videatur, ne dum istam tuam
adeò felicem, & ad honesta quæque suapte
naturâ propensam tueri, & quò tendebat
ipsa, certius perducere.

Rectæ autem Institutionis tria potissimùm
esse munera, cum alij, tum verò Philosopho-
rum Principes, Plato & Aristoteles tradide-
runt. Cujus rei aperta est ratio. Cum enim
corpore constemus & animo; Animus intel-
ligentiâ ac voluntate, suâ cuique parti disci-
plinâ est opus. Nam animi pars altera bonis
artibus instruenda est, altera exornanda vir-
tutibus. Corpus quoque, ut non inscitè sed
aptè decentérque se moveat, erudiendum est,
& aptandum ad labores. Atque hoc ejus est
disciplinæ, quam Græci Gymnasticam & Pa-
læstricam appellabant: Nulla porro è tribus
hisce Disciplinis non in Te adornando labo-
ravit

DEDICATORIA.

ravit, SERENISSIME CAROLE, nulla non in Te vel jam perfecit, vel pergit adhuc perficere, quantum omninò ejus in Principe desiderari potest. Qua de re ut mihi paulò amplius differere per modestiam tuam liceat, rogo. Da hoc solatio nostro: jucundum enim nobis est, ea pensitare, quæ nostras de Te spes confirmare queant. Quòd si tamen haud æquo satis fers animo, Te laudari, puta me potius hoc loco eorum commendare diligentiam, industriamque voluisse, quibus educandi tui curam Augusti Genitoris providentia commisit. Noles utique sua illos laude privari, quòd cum tuis illa laudibus sit conjuncta.

Ordior à Gymnastica & Palæstrica, quæ tametsi minùs afferat laudis, quàm quæ animum perficiunt, quia tamen in hominum illa oculos maximè incurrit, prima ferè laudari vulgò solet. Hujus verò Disciplinæ illa se statim pars offert, non quâ corpus confirmatur ad labores, sed ad quandam in agendo elegantiam conformatur. Hæc prior est alterâ; priùs enim, quàm subeundis laboribus idoneum sit corpus, satis est idoneum huic, quàm dico, elegantiae condiscendæ. Est ergo quædam corporis Disciplina, quæ mo-

E P I S T O L A

tus eius omnes, & flexus, & gestus moderatur, atque ita moderatur, ut venustatem quandam, leporémque præferant. Quæ tam concinna motionum omnium modulatio mirificè delectat intuentes: nam præterquam quòd ipsa per se placeat, compositi quoque velut ad numeros animi præbet indicium, paritque proin opinionem Virtutis. Atque huic nos opinioni favemus cò impensius, quia, quem ut primùm conspeximus, cœpimus jam amare, huic etiam optamus inesse Virtutem. Et fanè si augustior quædam corporis species tanti habita populis fuit, ut, cui ea inesset, dignum illum imperio, non quidem reddere, sed ostendere censeretur; tum scilicet putem, ita existimari potuisse, si ad reliquam præstantis formæ dignitatem, ista etiam, qua de nunc mihi sermo, venustas accederet: sine hâc enim nulla, ut opinor, quanquam aliàs egregia species, placere admodùm potest. Ut ut sit, Græci profectò, idonei rerum æstimatores, hanc scitè, bellèque movendi corporis Disciplinam tantopere requirebant, ut qui ejus essent rudes (Apalæstros ipsi vocabant) haud eos satis liberaliter educatos existimarent. Quemadmodum autem nobili ac illustri Genere or-

tos,

DEDICATORIA.

tos, immo & ingenuos quosque adolescentes, nolimus Apalæstros, ita non volumus Palæstritas. Non sint ignari hujus disciplinæ, sed neque multum in ea operæ ponant. Cum enim illa non tam juvet ipsos, quam alios delectet, illiberale fuerit (ut sapienter Aristoteles Aristot. lib. 8. Politic. c. 4. n. 2. monet) nimis studiosè id confectari, quo quis aliorum oblectationi subserviat. Et ad Te quidem quod attinet, SERENISSIME PRINCEPS, eò minùs Tibi hac arte opus fuit, quod Natura ipsa videtur tui corporis habitum motumque ad omnes adeò elegantiaè numeros conformasse, ut arte potius Tibi foret opus, si quid unquam liberet agere, quod non esset ad hanc normam. Atque ista scilicet motionum symmetria, quæ non ab arte proveniat, sed Naturæ ipsius sponte efflorescat, ista, inquam, optimè temperati animi non dubium est indicium, spemque adeò nobis facit, cætera etiam, quæ à tali animo sunt profectura, perinde temperata fore. Verùm hac de re jam plus satis.

Transeo ad alteram Gymnasticæ partem, quæ ferè sola hoc nomen obtinuit: illam dico, quæ corpus, multâ exercitatione, Bellicis laboribus aptum & habile reddit. Atque ista quantopere sit expetenda in eo, qui magnis

EPISTOLA

rebus conficiendis destinetur, nemo non per se satis intelligit, ut proin meis etiam verbis porro commendari minimè debeat. Quàm verò non molliter educaris, **SERENISSIME ARCHIDUX!** Non hæres in umbrâ, nec in deliciarum sinu conquiescis, sed alij atque alij labores Te per intervalla suscipiunt. Vt enim de Venationibus primùm dicam, non oblectandi otij causâ in his versaris, sed ut corpus dures ad perferendos labores, & ad æstus, ac frigoris, ad imbrium, nivium, ventorùmque patientiam non sine aliqua voluptate condocer facias. Iamque id consecutus es, nullius ut laboris Te pigeat, nulla Te bruma, nulli soles absterreât. Neq; tantùm alacriter & impigrè omnia peragis, sed etiam dextrè ac peritè, ut proin meritò hæc tua bellandi rudimenta (sunt enim Venationes rudimenta Belli) festivis omnium acclamationibus celebrentur. Et verò ut Venabula, sic pari dexteritate tractas genus omne armorum. Seu ense seu balistâ, seu alio quocunque telo tormentove cominus aut eminus rem geris, mirum si unquam aberres à scopo. Equum porro quàm scitè quàm bellè regis? Incitas, cohibes, flectis, circumagis, ut libet, velut res postulat. Denique ne longum faciam, videar.

DEDICATORIA.

dearque ipse in hoc campo velle decurrere, omnibus in ludis militaribus ita es exercitatus, ut ubique triumphes, & communem omnium, qui spectant, plausum feras. Applaudo & ego, cum hæc audio, quæ quanquam per se magna non sint, magnarum tamen rerum meditata quædam sunt, & læta præfagia. Vide autem, **SERENISSIME PRINCEPS**, (non meum hoc, sed Aristotelis monitum, quem Tu Monitorem, scio, nunquam aspernaberis) Vide, inquam, ne in exercitationibus hujuscemodi tuus Te ardor provehat ultra, quam satis sit. Exercendum est corpus, sed non immodicè, nam obesse corporibus juvenum contentionem immodicam; vel ex eo colligit Aristoteles, quòd inter eos, qui Olympia vicerunt, vix duo aut tres numerati fuerint, qui cum victoriam reportassent adhuc juvenes, iidem quoque jam Viri eam sint deinde consecuti.

Sed jam de hac quoque Disciplina dictum sit satis: non enim ea sic extollenda, tanquam essemus in Lacedæmonum Rep. qui juvenes suos ad arma tantum & ad pugnas instituebant, neglectis alijs Disciplinis. Vnum nempe illis hominibus Bellum curæ fuit, atque adeo huc ferè instituta sua omnia referebant,

E P I S T O L A

bant, nihil admodum ijs de rebus solliciti, quæ ad rectè degendum in pace pertinerent. Iure autem istos reprehendit Aristoteles: Cùm enim finis Belli sit tranquillitas Pacis, quid magis à rectâ ratione alienum est, quàm Instrumenta tantùm curare, non finem ipsum, cui obtinendo Instrumenta deserviunt? Nisi fortè quis putet, istos, qui non ultra Bellum suas sibi curas porrigendas existimârunt, propterea falsos non fuisse, quòd, cùm propositum sibi haberent finitimos quosque bello aggredi, & longiùs etiã positos imperio suo subijcere (rem videlicet infiniti negotij) nullum utiq; bellandi finem essent habituri. Sed neque si bellum ipsum spectetur, agrestes illos ac feroces, qui non aliud quàm pugnas conferre docti sunt, ijs præstare putandum est, qui & pugnandi non sunt imperiti, & alijs præterea instructi disciplinis. Quin imò isti (quod is, quem sæpè laudo, Philosophus notavit) vincunt demum eos, quorum etsi maximè valida sint corpora, & exercitata, rudis est animus. Atque hoc arbitror indicare Poëtas voluisse, qui Palladem illam suam, ut Belli potentem, sic aliarum quoque artium Præsidentem finxerunt. Certè cùm vera illi fabulis obvolvère solerent, non alio, quàm hoc schemate aptiùs,

Lib. 8. Politic. c. 4.

DEDICATORIA.

aptius, elegantiusque potuerunt exprimere, quod nos simpliciter dicimus, Belli, Pacisque artes conjungendas esse. Illum ergo verum Palladis alumnum dicam, qui utrisque sit artibus probè instructus, quemadmodum Tu certè instrueris, **SERENISSIME PRINCEPS**, adeoque dignum Te præstas, cui condecorando Palmarum Olivarumque ornamenta fociuntur.

Quamvis autem pulcherrimo foedere artes utrasque jungas, illa tamen Tibi, ut par est, adamantur magis, quæ per se magis adamandæ sunt, qualesque uti potiores, ipsiusque Palladis nomine digniores, propriè Palladias nuncupare consuevimus. In has ergo libentius, atque adeo frequentius incumbis. Rectius autem vacare Te quidem illis, non incumbere dixerim. Haud enim necesse est, in ullam Te magnopere Disciplinarum intendere animum, ut eam Tibi compares, cum eâ sis felicitate ingenij, ut quascunque libet, non magno negotio complectaris. A teneris statim annis, quâ scilicet ætate una maximè memoria viget, variarum Gentium linguas edoctus es: sic enim oportuit eum institui, qui non uni Genti sit debitus, sed pluribus, ac diversis. Ita verò hæc idiomata didicisti, ut, quod

rarum

E P I S T O L A

rarum est, nihil in cuiusquam earum usu Peregrinitatis notare sit, ac proinde Gens quælibet suum Te civem reputare queat, eoque libentiùs habitura sit Dominum. Sed Latinam in primis linguam perdiscere Tibi curæ fuit. Hanc enim ignorare vel ideò Te magis pude-
ret, quòd eam aliquo modo calleant, qui modò non sint penitus indocti. Non autem illa tibi est, qualis multorum esse solet, quos indoctè doctos quis dixerit, vitiata, vel fucata; sed pura, tersa, nitida: ut facilè appareat, optimis Te auctoribus assuevisse. Mox huic copix linguarum adjunxisti etiam Rhetoricæ ac Dialecticæ studia, parum scilicet ratus, loquendi Te, quibus velles linguis facultate pollere, nisi etiam eloquens, & disertus, ac ratiocinandi prudens evaderes. Et evasisti sanè. Nam quamvis non ames verborum esse prodigus, non tamen necesse habes, ut alij non pauci, à siccitate jejunitatèque sermonis adsciscere tibi auctoritatem. Quin, si quod argumentum paulò fusiùs diducere Tibi libeat, id agis pari cum facilitate ac dignitate, quâ soles aliàs rem strictiùs, pressiùsque concludere. Illud deinde nescio an Dialectica Tibi præstet, an potius naturalis ea sit Ingenij tui vis, quòd minimè sis idoneus, quem
quis

DEDICATORIA.

quis quomodocunque contortis, & ad veri similitudinem confictis ratiunculis inducat in fraudem. Nemo Te facile circumveniet, nemo capiet: nam, si quæ verbis fraus subfit, quantumvis abdita, Tu eam facile introspicis ac deprehendis. Atque ista, quæ commemoravi, si vel sola teneres, satis Te superque ad hoc certè tempus profecisse diceremus. Dedisti autem Mathesi quoque operam, ac præsertim Cosmographiæ, quæ Tibi panderet Regionum omnium, Urbiumque situs, ac intervalla, cursus fluminum, opportunitates Portuum, sinus & spatia Marium. Didicisti etiam, quo maxime pacto vallanda sint Castra, muniendæ Arces, & Urbes. Ac ne ejusdè quidè Architectonicam ignorare sustinuisi. Quæ quidem Disciplinæ non sunt ab hac tuâ ætate alienæ: Quin Plato aliqua saltem parte Matheseos exerceri primum volebat adolescentum Ingenia. Majus illud est, quòd eam quoque Philosophiam, quæ morum præcepta tradit, combibisti penitus his ipsis annis. Istud, inquam, majus est: nam huic Disciplinæ Aristoteles ipse, qui præcipuus ejus est Magister, haud satis adhuc idoneos esse juvenes existimavit, quòd sedatiorem illa poscat animum, magisque liberum à perturbationibus, quàm esse

*Lib. 1. Ethic.
c. 3.*

EPISTOLA

esse Iuvenum soleat. At enim, qui maturitate, moderationeque animi ætatem supergrederis, hanc etiam percepisti facile, atque in pectus tuum penitus demisisti. Quin, quod est amplius, simul ferè cum Ethica Civilem quoque doctrinam hausisti. Et erat Ratio, cur has Disciplinas quodammodo confunderes. Quanquam enim sint alioquin diversæ (nam altera, quæ boni sunt Viri officia, docet, altera, quæ boni sunt PRINCIPIS) Tu tamen alterū sine altero fructum capere non potes. Alijs quidem minore licet impendio esse bonis: PRINCEPS autem, & bonus imprimis Vir sit oportet, ut bonus sit PRINCEPS; & nisi bonum se PRINCIPEM præstet, neque boni omnino Viri officium implet. Civili demum Philosophiæ studium jungis cognoscendarum Historiarū. Cum enim scientiam illam vel maxime perficiat Experientia rerum, quæ Tibi adhuc multa esse in hac ætate non potest, largioris interim experientiæ vices abunde supplet ista Historiarum cognitio, quam Tibi magna sedulitate comparasti. Lenta nimis experientia est, adeoque ferius venit, quam ut longus possit ejus esse usus. Immittis ergo in priores ætates animum, ut quod tua Tibi nondum ostendit ætas, illæ
Te

DEDICATORIA.

Te doceant. Et verò ipsi quoque Senes nimis quàm novi sunt, si sua tantùm ætatis eventa nôrint. Magis Tu amplias ætatis tuæ spatia, qui memoranda quæque priorum temporum eventa sic habes animo comprehensa, ut illis quoque vixisse temporibus videri possis. Neque satis habes, memori omnia mente recondere, sed etiam cum animo tuo diligenter ea perpendis, & qui potissimus Historiæ fructus est, è rerum gestarum documentis, exempla Tibi sumis gerendarum.

Porro cum omnes adeò Disciplinæ, omnes bonæ artes Ingenium tuum certatim ambiant, sistere se quoque audet SIMBOLO-GRAPHIA, speratque, vel in secundis admissio- nibus locum. Occupandum autem sibi hoc tempus illa putavit, quòd præsentiret, littera- rium hoc otium tuum gravioribus brevi ne- gotijs abruptum iri. Est hæc, ut aliquid ad ejus commendationem dicam, amœnior quæ- dam Philosophia, quam vocant Imaginum. Quòd si Philosophia non est (nolim enim de voce quis mihi litem intendat) illud certè philosophici acuminis instar habere videtur, in rebus etiam diversissimis convenientiam aliquam, sive Analogiam deprehendere, vul- go inobservatam. Hoc verò facit Symbolo-

E P I S T O L A

graphia. Cùm enim res aliquas non omnino aperte, sed oblique ac dissimulanter commendare volumus, vel etiam vituperare, ipsa res quasdam alias adducit, naturâ quidem longè ab illis diversas, sed quæ nihilominus similitudinem cum illis aliquam, vel proportionem habeant, easque graphio, vel penicillo expressas oculis obijcit, ut his illæ comparatæ magis elucescant. Addit & Lemma, seu brevem Epigraphen ad indicandum id, in quo utræque conveniunt. Utimur passim id genus Imaginibus, ut egregia Virorum Principum facinora, vel etiam grandes eorum ausus, immò & consilia ipsa, destinataque animi adumbremus. Sed & ipsi PRINCIPES adsciscere sibi solent ejusmodi Symbola, quibus, tanquam tesseriis, quod quisque sibi propositum, & antiquissimum habet, in quo se magis amat, præcipuamque laudem ponit, profiteantur: id quod alij modestius, alij confidentius faciunt. Tu quidem, SERENISSIME CAROLE, Aquilam Tibi delegisti, domesticam videlicet Austriacorum Alitem, non eam tamen, ut poteras, grandibus jam alis instructam, suisque nitentem viribus, sed (quæ singularis modestia fuit) subnixam adhuc VIR-TUTE PATRUM. Ego verò, si liceret, effe-

DEDICATORIA.

efferenti se in altum Aquilæ isti hanc potius Epigraphen adderem : PATRUM VIRTUTE SUAQUE. Sed enim piaculum foret, in tuâ quidquam Inscriptiōe mutare. Relinquamus proinde illam, veluti rem Sacram, prorsus intactam, ut & tuæ Tibi modestiæ laus, & nobis reverentiæ, quam Tibi debemus, ratio constet. Nihil autem vetat, nos ita rem interpretari, ut tua quidem Virtus omninò sit, quæ Te ad summa evehit; Patrum autem ea esse Virtus dicatur, quia Tu ab illis eam haufisti. Facit hoc nempe Generis tui præstantia, ut quamvis ipse nullâ non virtute sis præditus, nullam possimus ita tuam dicere, ut ea Tibi non sit cum Progenitoribus tuis communis. Nec ideo tuæ quidquam deedit gloriæ: quin major hæc gloria est, quòd, quamcunque in Te Virtutem suspicimus, non ea Tibi peculiaris, adeoque nova, & recens sit, sed inveteratum, ac perenne, contestatumque ipsius tui Generis bonum.

Quàm verò copiosam Tu brevi, quàmque luculentam, ubi tuis ipse auspicijs, tuoque Marte coeperis agere, laudum materiem præbebis, in quâ exornandâ non modò Symbolographi, sed Poëtæ, sed Oratores elaborent. Ac ego quidem istos bene functuros

E P I S T O L A

partibus suis confido : certè quod illos mon-
 neam, non habeo. De illis autem sum solici-
 tus, qui decora tua Symbolis adumbrare vo-
 lent: quo enim res hæc levioris esse operis cre-
 ditur, eò magis in eà passim peccatur. Hos igitur
 pro virili mea parte juvare velim. Ac quo-
 niam ipsa hujus Artis præcepta multi non satis
 adhuc norunt, ea, uti olim à me Sermonibus
 aliquot non indiligenter comprehensa fue-
 runt, ipsis transcribo. Adjeci etiam Præceptis
 lectissima, quæ reperire potui, exempla, qui-
 bus inspectis, Ideas illi quoque non humiles,
 & exiles, sed splendidas & magnificas, tuæque
 adeò Virtute ac fortunâ dignas animo concipiant.
 Hoc itaque consilium meum, **SERENISSIME ARCHIDUX**,
 honori tuo velificatur, quoad ego quidem possum. Atque
 utinam ex labore isto meo multi proficiant,
 eoque peritius, ac felicius tuæ gloriæ serviant.
 Gratulabor enim verò tunc mihi, quòd, cum
 nulla ipse Symbola Tibi adornem, ad ea ta-
 men, quæ majore cum laude alij concin-
 nabunt, operam aliquam contulerim. Ne-
 que verò non possum monstrare alijs viam,
 quam ipse jam fessus non possum decurrere.
 Nec, quia inopi sim ingenio, non aliquam cõ-
 ferre locupletioribus opem queo, ut ipsi au-
 rea

DEDICATORIA.

rea gemmeaque Anathemata scitè magis & affabrè conficiant, ad Honoris tui Templum appendenda.

Iam verò quòd Opusculum hocce meum Tibi offeram, **SERENISSIME CAROLE**, haud equidem id facio, quòd, quam Artem trado, Tibi magnopere in usu esse cupiam: Scio enim, hæc talia parcè admodum attingenda ei esse, cui longè majora curanda sint. Abundè proin feceris, si vel obiter cognoscere hujus Artis Præcepta documentaque dignaberis, tantum ut in promptu habeas normam, ad quam Symbola, cum libuerit, exigas. Nullus profectò acutior isto stimulus illis adhiberi poterit, qui tractant hanc Artem, ut procedere aliquid ejusmodi laborent, quod tua dignum esse approbatione possit. Quod autem de istis dico, de omnibus quarumcunque Litterarum Studiosis intelligo. Nihil magis ad eos excitandos valebit, nihil magis eorum intendet industriam, & ingenium ipsum excuet, quàm quòd Tu, cui uni maximè approbare se omnes volent, bonarum omnium artium ita gnarus sis, ut artis cujuslibet opera pro merito æstimare nòris. Vel hæc ergo de causâ juverit, multa me de Artibus, & Disciplinis dixisse, quibus es instructus, ut quicun-

que

EPISTOLA

que operam in litteris ponunt, iudicium tuum vereantur. Ea nimirum est iudicij tui acies, ut satisfacere Tibi, quæ suis non sint absoluta numeris, non possint. Sed ea nihilominus est humanitas tua, ut eorum etiam, quorum probare opus non possis, studium tamen, & conatum approbes. Quæcunque igitur Tibi offerantur litteraria munera, læto exporrectoque vultu accipis, nec, si exigua sint, aspernaris. Et est hoc sanè, non humanitatis tantum, sed etiam Sapientiæ tuæ, quòd vel mediocria boni consulis: absque hoc enim foret, nemo facilè, nisi confidentissimus, offerre Tibi quicquam auderet. Nunc verò Tu Litterarum studiosos non absterres, sed efficis eos magis studiosos.

Dudum & humanitate istâ tuâ, SERENISSIME PRINCEPS, abusus sum, & Epistolæ modum Nuncupatoria hac mea excessi: ac supersunt tamen plurima, eaque præcipua, quæ de sacratiore animi tui ornatu, Virtutibus, inquam, tuis dicenda forent. At nempe nihil est necesse, sed neque facilè illas exponere, quas Tu Paterno ducis ab exemplo, Teque ipse simili ab imagine formas; demonstrásque adeò, Te Magni LEOPOLDI morum quoque ac Regiarum Virtutum

DEDICATORIA.

Filium esse. Quod quidem decus, utpote proprium, tuâque virtute Tibi partum, merito maximi facis, **SERENISSIME ARCHIDUX**, nec aliunde Te magis laudari concupiscis: probè gnarus, non posse Te Augustis Progenitoribus tuis majorem gratiam referre, aut factam ab illis Orbi Christiano de Te Sponfionem, summâque Tui expectationē tueri, & cumulatiùs explere, quàm Austria-
carum æmulatione Virtutum. Neo-
burgi ad Danubium.

A. M. DCCCI.

